

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-09- _____ Nr. _____
I _____ Nr. _____

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimo Nr. 861 „Dėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

I. Sprendžiama problema	<p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės įstatymo nuostatomis, ūkininkai, kurie atitinka nustatytus reikalavimus, gali naudotis kompensacinio PVM tarifo taikymo schema (toliau – schema). Ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, turi teisę gauti iš pirkėjų (klientų) kompensacinį priedą už:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) žemės ūkio produkciją ir žemės ūkio paslaugas, kai jos teikiamos apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra ūkininkai, kuriems Lietuvos Respublikoje taikoma kompensacinio PVM tarifo schema; 2) žemės ūkio produkciją, kai ji tiekama į kitą valstybę narę PVM mokėtoju įregistruotam juridiniam asmeniui, kuris nėra apmokestinamasis asmuo. <p>Kai ūkininkas tiekia savo žemės ūkio produkciją ar teikia žemės ūkio paslaugas pirmiau nurodytiems asmenims, sąskaitas už šiuos sandorius išrašo pirkėjas (klientas). Kompensacinio priedo dydis apskaičiuojamas nuo pirkėjų (klientų) mokamo atlygio už ūkininkų tiekiamą žemės ūkio produkciją ir (arba) teikiamas žemės ūkio paslaugas taikant 6 proc. kompensacinį PVM tarifą. Pirkėjas (klientas), išskyręs sąskaitoje kompensacinį priedą, gali jį traukti į PVM atskaitą, kaip ir įprastą pirkimo PVM.</p> <p>Pagal šiuo metu galiojančias Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės įstatymo nuostatas PVM kompensacinis priedas taikomas ūkininkams, kurie atitinka šiuos reikalavimus: bendra atlygio per metus (paskutinius 12 mėnesių) už vykdant ekonominę veiklą patiektas prekes ir suteiktas paslaugas suma neviršija 45 000 eurų, asmuo yra įregistravęs ūkininko ūkį Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka arba turi dokumentus, patvirtinančius žemės suteikimą asmeniniam ūkiui; registruotas ūkininko ūkio žemės plotas arba suteiktas asmeniniam ūkiui žemės plotas neviršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto dydžio (hektarais). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimo Nr. 861 „Dėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo įgyvendinimo“ 2.8 papunktyje įtvirtinta nuostata, pagal kurią kompensacinio PVM tarifo ūkininkams schema gali būti taikoma asmenims, kurių registruotas ūkininko ūkio žemės plotas arba suteiktas asmeniniam ūkiui žemės plotas neviršija 7 hektarų.</p> <p>Išanalizavus statistinę informaciją apie ūkininkų uždirbamas pardavimo pajamas ir žemės, kurioje vykdoma žemės ūkio veikla, plotą, matyti, kad asmenys, ūkininkaujantys 7 ha ir mažesniuose ūkiuose, uždirba gerokai mažesnes pajamas negu 45 000 eurų. Be to, dauguma tokio dydžio ūkių iš viso neparduoda užaugintos</p>
-------------------------	--

	<p>produkcijos. Taigi pirmiau paminėti du reikalavimai, kuriuos turi atitikti ūkininkas, siekdamas įsiregistruoti kompensacinio PVM gavėju, yra tarpusavyje nesuderinami. Dėl pirmiau išvardytų priežasčių dabar galiojanti kompensacinio PVM tarifo schema ūkininkams yra nepatraukli.</p> <p>Pagal VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (toliau – VI ŽŪIKVC) pateiktus įvairaus dydžio ūkių deklaruotus duomenis apie jų 2020 m. sausio 1 d. turėtus pasėlių plotus ir gyvulius matyti, kad ūkių, kurie deklaruoja ne daugiau kaip 7 ha pasėlių ir pievų, dydis paprastai yra mažesnis negu 2 ekonominio dydžio vienetai. Tokio dydžio ūkiai yra neprekiniai, o užaugintą žemės ūkio produkciją ūkininkai sunaudoja savo šeimos poreikiams, siekdami sumažinti šeimos ar asmenines kasdienes išlaidas maistui įsigyti. Šie ūkiai neturi prekybinių santykių su žemės ūkio produkcijos supirkėjais. Dėl šių priežasčių mažų ūkių savininkams kompensacinio PVM tarifo pritaikymas yra neaktualus, o ūkininkai, turintys daugiau kaip 7 ha žemės, įsiregistruoti kompensacinio PVM tarifo gavėjais neturi teisės. Tik nedidelė dalis ūkių (dažniausiai uogininkystės ir daržininkystės), valdančių iki 7 ha žemės ūkio paskirties žemės plotą, gamina prekinę produkciją ir gali pasinaudoti kompensacinio PVM schema.</p> <p>Pagal 2019 metų Ūkių apskaitos duomenų tinklo duomenis, 7 hektarų ūkis, priklausomai nuo ūkininkavimo tipo, uždirba maždaug nuo 5 iki 7 tūkst. eurų pajamų per metus: augalininkystės ūkiai – apie 5–6 tūkst. eurų, gyvulininkystės ūkiai – apie 6 tūkst. eurų, mišrūs ūkiai – apie 7 tūkst. eurų. Iš pateiktų pavyzdžių matyti, kad ūkininkų pajamos, gautos ūkininkaujant nedideliame (iki 7 ha) ūkyje, yra daug mažesnės nei bendra atlygio, gauto vykdant ekonominę veiklą, suma, kurią viršijus ūkininkai jau neturi galimybės registruotis kompensacinio PVM tarifo gavėjais.</p> <p>Remiantis Ūkių apskaitos duomenų tinklo duomenimis darytina išvada, kad 45 000 eurų pajamas pasiekia ūkininkai, kurie žemės ūkio veiklą vykdo gerokai didesniuose žemės plotuose, atitinkamai: augalininkystės ūkiai – apie 35 ha, gyvulininkystės ūkiai – apie 54 ha, mišrūs ūkiai – apie 52 ha.</p> <p>Atsižvelgdami į Finansų ministerijos ketinimus didinti registravimosi PVM mokėtojų ribą iki 55 000 eurų pažymime, kad tokias pajamas pasiekia ūkininkai, ūkininkaujantys tokio dydžio žemės plotuose: augalininkystės ūkiai – apie 52 ha, gyvulininkystės ūkiai – apie 96 ha, mišrūs ūkiai – apie 81 ha.</p>
II. Siūlomos priemonės	Siekiant, kad kuo daugiau ūkininkaujančių asmenų galėtų įsiregistruoti

	<p>kompensacinio PVM tarifo gavėjais, nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad kompensacinio PVM tarifo ūkininkams schema galėtų būti taikoma asmenims, kurių registruotas ūkininko ūkio žemės plotas arba suteiktas asmeniniam ūkiui žemės plotas neviršija 20 hektarų.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Pagal VI ŽŪIKVC duomenis asmenų, kurių registruotas ūkininko ūkio žemės plotas arba suteiktas asmeniniam ūkiui žemės plotas viršija 7 ha, bet neviršija 20 ha, yra 23309. Iš jų 14 205 asmenys yra potencialūs PVM mokėtojai (pagal 2019 m. iš VMI gautą informaciją). Atsižvelgiant į tai, galimas papildomas kompensacinio PVM gavėjų skaičius yra 9 104 asmenys.</p> <p>Pagal 2019 m. pateiktą VMI informaciją 15 660 žemės ūkio veiklą vykdančių ūkininkų deklaravo pardavimo pajamas, ne didesnes nei 45 tūkst. Eur, todėl kiekvieno iš jų vidutinės pajamos sudarė 6158,79 Eur.</p> <p>Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą informaciją galimos potencialios papildomos valstybės biudžeto išlaidos dėl kompensacinio PVM gavėjų skaičiaus padidėjimo yra preliminarai 3 364 177 Eur (9 104 (galimas papildomas gavėjų skaičius) x 6 158,79 Eur (galimos vieno asmens vidutinės pardavimo pajamos) x 6 % (kompensacinis PVM tarifas).</p>
IV. Nauda visuomenei	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daugiau ūkininkų galėtų naudotis kompensacinio PVM tarifo schema. 2. Daugiau smulkiųjų ūkininkų būtų paskatinti savo užaugintą žemės ūkio produkciją parduoti oficialiai bei reikalauti iš produkcijos supirkėjų jos pirkimą įforminančių dokumentų. Tai turėtų įtakos ekonomikos šešėlio apimčių mažinimui ir smulkiųjų ūkių ekonominės veiklos skatinimui, iš dalies sumažinant jiems pirkimo PVM išlaidas, nes veiklai būtinas reikiamas žaliavas bei paslaugas šie ūkiai įsigyja su 21 proc. pirkimo PVM.

Nutarimo projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatas.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Keičiamam Nutarimo projektui neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projekte naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nenumatyta.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio

reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Atskirų konsultacijų su visuomene nenumatoma.

Priėmus Nutarimo projektą turės būti pakeistas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2014 m. gegužės 2 d. įsakymas Nr. VA-26 „Dėl fizinių asmenų įregistravimo ūkininkais, kuriems taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio tarifo schema / išregistravimo iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio tarifo schema“.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (toliau – TAIS) Projektų registravimo posistemyje. Nutarimo projektas derintas su visuomene, Finansų ministerija, Teisingumo ministerija. Visuomenė pastabų ir siūlymų nepateikė. Finansų ministerija, Teisingumo ministerija pateikė pasiūlymus, į kuriuos yra atsižvelgta.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio sektoriaus finansų valdymo grupės (vadovė Regina Mininienė, tel. (8 5) 239 1341) patarėja Jolita Čičiurkienė, tel. (8 5) 239 1074.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimo Nr. 861 „Dėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimo Nr. 861 „Dėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos išvados dėl nutarimo projekto kopija, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos išvados dėl nutarimo projekto kopija, 1 lapas.

Ministras
Palionis

Andrius

Jolita Čičiurkienė, tel. (8 5) 239 1074, el. p. jolita.ciciurkiene@zum.lt